

Protocol bij het dragen van handschoenen tijdens hulpverleningen

Protocollen Voorbehouden, Risicovolle en Overige handelingen Hygiene en infectiepreventie 35

Handschoenen1

Handschoenen worden gedragen bij alle handelingen waarbij de medewerker in contact kan komen met:

- ☒ bloed,
- ☒ lichaamsvochten,
- ☒ secreta,
- ☒ excreta (urine, feces. braaksel enz),
- ☒ slijmvliezen niet- intacte huid,

of

- ☒ verpleeg- en behandelmaterialen die hiermee in aanraking zijn geweest.

Hieronder vallen oa:

- ☒ verzorging van wonden;
- ☒ stomaverzorging;
- ☒ contact met (bevuilde) wasgoed van een cliënt;
- ☒ mondverzorging;
- ☒ injecties en puncties waarbij kans op bloedcontact bestaat.

De verantwoordelijkheid voor het dragen van handschoenen is neergelegd bij de medewerker, wanneer het gaat om het voorkomen van besmetting door de cliënt.

Handschoenen dienen aan de volgende eisen te voldoen:

- ☒ ondoorlaatbaar;
- ☒ disposable;
- ☒ stevig;
- ☒ goed passend.

Steriele en niet-steriele handschoenen

Handschoenen zijn niet-steriel of steriel.

☒ Niet-steriele handschoenen Niet-steriele handschoenen worden gedragen ter bescherming van de medewerker zelf als PBM (= Persoonlijk Beschermings Middel). Ze verkleinen de kans dat micro-organismen op de handen van personeel worden overgedragen naar cliënten, tijdens handelingen die contact met slijmvlies of niet-intacte huid met zich mee brengen. Ze verkleinen het risico dat micro-organismen via de handen van personeel worden overgebracht van de ene cliënt naar de andere cliënt.

☒ Steriele handschoenen Steriele handschoenen worden gedragen ter bescherming van de cliënt. Steriele handschoenen worden alleen gebruikt als dit voorgeschreven is in de geprotocolleerde werkinstructies.

Soorten handschoenen

Steriele en niet-steriele handschoenen zijn verkrijgbaar als

☒ latex handschoenen *Latex* handschoenen zijn handschoenen die gemaakt zijn van latex en zijn geschikt voor eenmalig gebruik als onderzoekshandschoen. Van latex handschoenen is bekend dat ze

¹ Werkgroep Infectie Preventie. Persoonlijke beschermingsmiddelen. Verpleeghuis-, woon- en thuiszorg. Januari 2004, gewijzigd 2005. (www.wip.nl september 2008) Werkgroep Infectie Preventie Persoonlijke beschermingsmiddelen. Ziekenhuizen. Vastgesteld juli 2008, revisie juli 2013. www.wip.nl , oktober 2008

© Vilans 01-11-2008 Richtlijninformatie Handschoenen: 1 (van 3) Protocollen Voorbehouden, Risicovolle en Overige handelingen Hygiëne en infectiepreventie 36

allergische reacties kunnen geven². Dit kan worden veroorzaakt door de poeder die in de handschoenen wordt gebruikt of door de latex zelf. Er zijn latex handschoenen zonder poeder verkrijgbaar of er kunnen vinyl of nitril handschoenen gebruikt worden

² Onder kinderen met spina bifida is bekend dat er veel latexallergie voorkomt; gebruik in dat geval plastic handschoenen.

☒ non-latex handschoenen *Non-latex* handschoenen zijn handschoenen die gemaakt zijn van synthetisch vinylpolymeer. Deze handschoenen zijn geschikt als onderzoekshandschoen voor eenmalig gebruik en hebben een zeer goede pasvorm

☒ vinyl handschoenen *Vinyl* handschoenen zijn handschoenen die gemaakt zijn van PVC en zijn geschikt voor eenmalig gebruik als onderzoekshandschoen. De handschoenen zijn geschikt voor medisch en industrieel gebruik

☒ nitriël handschoenen *Nitriël* handschoenen zijn een goed alternatief voor latex handschoenen. Ze worden gemaakt van 100% nitriël en zijn geschikt als onderzoekshandschoen voor eenmalig gebruik. Nitriël handschoenen hebben een hoge perforatiebestendigheid en hebben ook bij natheid een goede grip

Bovenstaande handschoenen (latex, non-latex, vinyl en nitriël) worden geleverd in verschillende maten, verschillende dikten en al dan niet gepoederd. Bij gebruik van gepoederde handschoenen is het vereist om na gebruik de handen te wassen om de poeder te verwijderen.

Niet-steriele handschoenen zijn ook verkrijgbaar in de vorm van

☒ plastic handschoenen Het is van belang dat de handschoenen die gebruikt worden een goede pasvorm hebben. Dit houdt in dat ze in meerdere maten verkrijgbaar zijn. De handschoenen mogen niet scheuren bij het aantrekken. Plastic handschoenen zoals gebruikt worden bij tankstations voldoen niet aan de geschetste voorwaarden. Zij worden gebruikt bij het tanken, schilderen en (haar) verven

Handschoenen moeten voldoen aan de NEN-EN 455-1, 2 en 3.

Van latex handschoenen is bekend dat ze allergische reacties kunnen geven. Dit kan worden veroorzaakt door de poeder die in de handschoenen wordt gebruikt of door de latex zelf. Er zijn latex handschoenen zonder poeder verkrijgbaar of er kunnen plastic handschoenen gebruikt worden.

NB. Van kinderen met spina bifida is bekend dat er veel latexallergie voorkomt; gebruik in dat geval plastic handschoenen.

Handschoenen bij injecties

Handschoenen worden gedragen bij intraveneuze injecties of vergelijkbare intraveneuze handelingen, ter bescherming van de zorgverlener tegen contact met bloed van de cliënt. De handschoenen behoeven niet steriel te zijn.

Handschoenen kunnen bloedcontact ten gevolge van prikaccidenten niet voorkomen maar vormen wel een barrière waardoor de besmettingskans wordt verkleind.

Handschoenen worden niet standaard gedragen bij intracutaan, subcutaan en intramusculair omdat ervan uitgegaan wordt dat bij deze injecties geen contact met bloed verwacht wordt. Mocht een medewerker inschatten dat bij laatstgenoemde injecties de kans op contact met bloed aanwezig is (bijvoorbeeld bij kinderen of verwarde personen) dan dient de medewerker ter bescherming van zichzelf maatregelen te nemen (en handschoenen te dragen).

³ Bij het sorteren van wasgoed en/of afhalen van het bed kunnen ook huishoudhandschoenen worden gedragen. De huishoudhandschoenen zijn cliëntgebonden en mogen niet van cliënt naar cliënt worden meegenomen. Na gebruik worden de handen eerst mét en en daarna zonder handschoenen gewassen.

Handschoenen zijn disposable en cliëntgebonden

De handschoenen zijn disposable, ze worden eenmalig en alleen bij dezelfde cliënt gebruikt³.

Wanneer de handelingen in volgorde van 'schoon' naar 'vuil' plaatsvinden, is het niet noodzakelijk om de handschoenen tussen de handelingen te vervangen door nieuwe.

Handschoenen worden alleen tijdens cliëntgebonden handelingen gedragen en worden direct na deze handelingen uitgetrokken. Ze mogen tijdens het dragen niet in contact komen met omgevingsmaterialen zoals telefoons, deurknoppen, apparatuur, toetsenborden enzovoort.

Handschoenen en handreiniging/handesinfectie

Ook wanneer handschoenen worden gedragen dienen de handen gereinigd te worden. Handschoenen geven bescherming maar kunnen micro-organismen doorlaten. Bovendien bieden handschoenen een ideaal klimaat aan micro-organismen om zich te vermenigvuldigen. Daarom moeten de handen ook direct na het uittrekken van de handschoenen gereinigd worden met water en zeep of ingewreven met handalcohol. Het dragen van handschoenen is geen alternatief voor handreiniging of desinfectie.

Handschoenen worden binnenste buiten uitgetrokken.